

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2021. július 22.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

AKI ÚR SALAMON VÉNKORÁBAN IS

Köszöntés igéje: Zsoltár 106,1-3

Dicsérjétek az Urat. Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az ő kegyelme. Ki beszélhetné el az Úr nagy tetteit? És jelenthetné ki minden dicsőségét? Boldog, a ki megtartja a törvényt, és igazán cselekszik minden időben.

Énekek: 25,1-4; 466

Lekció: 1Királyok 11,1-13

Alapige: 1Királyok 11,1-13

Salamon király pedig megszeretett sok idegen asszonyt, még pedig a Fáraó leányán kívül a Moábiták, Ammoniták, Edomiták, Sídonbeliek és Hitteusok leányait, olyan népek közül, akik felől azt mondotta az Úr az Izráel fiainak: Ne menjetek hozzájuk, és őket se engedjétek magatokhoz jönni, bizonyára az ő isteneik után hajtják a ti szíveteket. Ezekhez ragaszkodék Salamon szeretettel. És voltak néki feleségei, hétszáz királynéasszony és háromszáz ágyas; és az ő feleségei elhajták az ő szívét. És mikor megvénült Salamon, az ő feleségei elhajták az ő szívét az idegen istenek után, úgy hogy nem volt már az ő szíve tökéletes az Úrhoz, az ő Istenéhez, amint az ő atyjának, Dávidnak szíve. Mert Salamon követte Astoretet, a Sídonbeliek istenét, és Milkómot, az Ammoniták útálatos bálványát. És gonosz dolgot cselekedék Salamon az Úr szemei előtt, és nem követte olyan tökéletességgel az Urat, mint Dávid, az ő atyja. Akkor építé Salamon templomot Kámosnak, a Moábiták útálatos bálványának a hegyen, amely Jeruzsálem átellenében van, és Moloknak, az Am-

AKI ÚR SALAMON VÉNKORÁBAN IS

mon fiai útálatos bálványának. És ekképen cselekedék Salamon mind az ő idegen feleségeivel, akik az ő isteneiknek tömjéneztek és áldoztak. Megharaguvék azért az Úr Salamonra, hogy elhajlott az ő szíve az Úrtól, Izráel Istenétől, aki megjelent néki kétszer is, és azt parancsolta volt néki, hogy ne köveszen idegen isteneket, és mégsem őrizte meg az Úr parancsolatját. Monda azért az Úr Salamonnak: Miután ez történt veled, és nem őrizted meg az én szövetségemet és az én rendelésimet, amelyeket parancsoltam néked: elszakasztván elszakasztom tőled az országot, és adom a te szolgádnak. Mindazáltal míg élsz, nem cselekeszem ezt Dávidért, a te atyáért; hanem a te fiadnak kezétől szakasztom el azt. De nem szakasztom el az egész birodalmat; hanem egy nemzetiséget adok a te fiadnak Dávidért, az én szolgámért és Jeruzsálemért, amelyet magamnak választottam.

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, jóságodról, igaz voltodról énekeltünk a zsoltár szavaival. Hódolunk előtted, hogy ezt a te isteni jóságot megosztottad velünk is Jézus Krisztusban. Köszönjük neked, hogy őbenne és ő általa ismerhetünk téged, aki jó vagy. Nem a jóistent, hanem a Szentháromság Istent, aki jó.

Magasztalunk téged, hogy amikor a teremtett világot megalkottad, arra is azt mondtad: „íme minden igen jó”. Mi pedig a bűneset utáni állapotok között énekelhettük, hogy te jó vagy, és ezért a bűneset utáni világban is mennyi jóság lehet.

Köszönjük, amikor bennünk is drága Lelked által ez megvalósulhat. Bennünk, önmagunkban semmi jó nincs, de köszönjük, hogy a te isteni jóságod Jézusban a miénk lehet.

Hálát adunk neked mindazért, amit ma is jóként cselekedhettünk. És köszönjük, hogy a zsoltár szavaival azt is megvallhattuk, ha valami bűn volt, arra nálad ott a bocsánat és ebben újra megerősödhettünk.

Urunk, hadd tekintsünk rád így, ilyen isteni tulajdonságodban, hadd láthassunk téged ma is az ószövetségi történeten keresztül is. Hadd láthassuk az Úr Jézust, a róla szóló evangélium ma is legyen frissé, üdévé számunkra.

Köszönjük, hogy Szentlelked és igéd által ennyire valósággal itt vagy. Köszönjük, hogy ezért lehetünk mi boldog hívő emberek, ahogy a köszöntés igéjében is kijelentetted.

Kérünk téged arra, áldd meg testvéreinket, akik pihennek, szabadságos idejüket töltik, lelkileg és testileg is adj nekik felüdülést.

Akik pedig betegek, kórházban vannak, műtét előtt vagy után, de idegondolnak, hadd érezzék át ők is velünk együtt, milyen jó a te jelenléted.

Köszönjük neked, hogy mindezt Jézusért kérhetjük is tőled.

Ámen.

Igehirdetés

Ismét úrvacsorai közösségre készülhetünk az Úr napján, és milyen nagy ajándék, hogy együtt lehetünk szabadon, jöhetünk az Úr asztalához. Újra meg

újra jó erre emlékeznünk az úrvacsorai közösségben, átélhetjük az Úrral és az egymással való boldog szeretetközösség valóságát. De mindezt azzal a boldog reménységgel is, hogy nemcsak a mában, itt, a bűneset utáni világban, hanem egyszer majd mindörökre, Jézus eljövetelekor valóság lesz ez számunkra.

Mindezek fényében fontos az úrvacsorai közösségben a bűnbánatnak és a bűnbocsánatnak is az öröme. Furcsa talán ezt a két kifejezést együtt hallani, hogy a bűnbánat öröme, mert a magyar nyelvben a bánat hogy lehet öröm. De azért, amiről az úrvacsorai közösség is beszél, és ahogy emlékeztettem a testvéreket benne az Úrral, és az egymással mindörökre szóló közösség, mindebben a bűn sem gátolhatja a hívő embert, Isten népét.

Salamon életének az egésze pontosan erről beszél. Olyan hálás vagyok az Úrnak, hogy éppen ezekben a napokban olvashatjuk az ő élettörténetét a Bibliában. Így egy kicsit készülhetünk is az úrvacsorai közösségre. Nem tudom, hogy akik itt vagytok vagy az online módon vagytok jelen, ti készültök az úrvacsorai közösségre vagy úgy vagytok, hogy hát most nem szeretnék úrvacsorázni, mert... És ott általában valami olyasmi szokott lenni a folytatásban, ami gátolja azt, hogy ennek az örömeiben részesüljek.

Salamonnak az egész élete mutatta, milyen boldog az Úrral való közösség és az Isten népével való közössége és mindezt a bűnbánat örömeivel is. Most gondoljunk arra, milyen csodálatos imádságot mondott a templomszenteléskor. De aztán valami történt vele. És hallottuk a történet leírásában többször is: elhajlott a szíve az Úrtól. Hitetlenség. Isten népével való közössége is károsodott. És azt látjuk, nincs bűnbánat az életében, ezért az isteni bűnbocsánat sem valósulhat meg számára. A bölcsessége, gazdagsága, hite, imádsága, bűnbánó imádsága is mutat az Úrra, viszont nagyon fontos tisztázni – épp a kijelentés miatt kell ezt hangsúlyozni –, hogy de az az élethelyzete is, amikor épp az ellenkezők a jellemzők, nem bölcs, gazdag még fizikailag, de lelkileg már sehol nincs a gazdagsága, hiányzik a bűnbánat, semmiképpen nincs ott az Úrba vetett hit ereje.

Salamon élete vége, a vénkora. De itt nem szörnyülködnünk kell, amikor ezt a szakaszt olvassuk, nem ezért íratta le az Úr, hanem tanulságul. Nagyon-nagyon fontos most is aláhúzni: a vénkorában leírt története is Salamonnak azért íratott le, hogy lássuk az Urat. Lássuk azt az Urat, akihez ez a Salamon tartozott, és aki ellen most úgy viselkedik, ahogy. Lássuk az Úr kegyelmes voltát, jóságát és igazságát – ahogy énekeltük a 25. Zsoltár szavaiban. Hogy mennyire kegyelemre szoruló, elveszett bűnös az ő népe – még Salamon is. És amennyiben van bűnbánat, akkor teljes helyreállítás történhet neki is. Ha nincs bűnbánat, akkor megmarad az Úrtól elszakasztott állapotban.

Salamon életében itt a végén azt látjuk tehát, nincs ott az őszinte bűnbánat. Most valaminek a hiánya az, amit kiemelek a történetből, de egyértelműen látható. És tényleg a templomszenteléskor mondott imájának a témája annyira ellentétes azzal, ami most itt Salamonnál jellemző.

Milyen az Úr személye akkor, amikor Salamon bálványimádó lett? Olyan furcsa ezt kimondani: Salamon bálványimádó. És milyen az Úrral való közös-

sége? És milyen az, amikor nem tökéletes szívvel követi valaki az Urat? Milyen az Úr, amikor valaki nem tökéletes szívvel követi?

Ez azért fontos, mert Dávid személye is itt van végig a történetben. Milyen sokszor hallottuk Dávid nevét. És vele kapcsolatban is azt olvastuk, hogy tökéletes szívvel. Emlékszünk, hogy ő se volt büntelen. De tudjuk, hogy ő milyen őszintén megvallotta a bűnét, milyen őszinte volt a bűnbánata. Dávid nem lett bálványimádó ezért.

Salamon életének a vége, vénkorának a lelki jellemzői, de az Úr szempontjából, ezt figyeljük, az Urat vizsgáljuk mindenképpen ma is, és majd megnézzük, hogy akkor Salamon élete vége hogyan bátorít bennünket, hogy tökéletes szívvel kövessük az Urat.

A Salamon neve mellett, emlékszünk, a születésekor az Úr kijelentette Nátán prófétán keresztül Dávidnak, hogy az is a neve ennek a kisgyermeknek, hogy 'az Úr szeretettje' – Jedidjáhú –, 'az Úr szeretettje'. Most azt olvassuk itt a történetben, hogy az 'Úr szeretettjére' megharagudott az Úr. Ezt a szomorú kijelentést olvastuk itt: „megharaguvék azért az Úr Salamonra”. De a másik nevét is ide tehetnénk: megharaguvék azért az Úr Jedidjáhúra, az Úr szeretettjére. Salamon az Úr szeretettje volt, ez rögtön a születésénél hangsúlyos. Aztán több száz évvel később Nehémiás is ezt emeli ki vele kapcsolatban. Nehémiás könyve utolsó részében olyan kedves olvasni erről, hogy akit szeretett az ő Istene. És olvashattuk tegnap a kalauz szerinti szakaszban, hogy még a pogány királynő is tudja, hogy Salamont mennyire szereti az ő Istene. Sába királynője ezt a kifejezést használja: „aki kedvelt téged, hogy az Izráel királyi székibe ültetett”. Kedvelt téged – egy másik kifejezés arra, amit a szeretettel is fordíthatunk.

Salamon is szerette nagyon az Urat, Izrael Istenét. A 3. rész 3. versét majd olvassuk el újra ebben a könyvben. Ott csak azt akarom kiemelni, hogy az Úr iránti szeretetét abban mutatja ki – és a kijelentés ezt húzza alá –, hogy Dávidnak, az ő atyjának az útjain járt Salamon. Ott is Dávid nevével összehasonlítva, és az Úr törvényét követte. És hogy mennyire szerette az Úr Salamont, az abból is látszik, hogy neki különleges módon kétszer is megjelent. Először ott a kezdeteknél, aztán mikor elkészült a templom, és a háza is. És emlékszünk – így a történetből most olvastuk –, hogy húsz év leforgása alatt épült meg a templom, a királyi házak, tehát húsz év az uralkodásában, kezdeténél is meg a végénél is ott van az Úrnak az a különleges megjelenése. Ez mind a szeretetét mutatja.

Most azonban: „megharaguvék azért az Úr Salamonra”. Itt erről van szó. Az elmúlt úrnapián hallottuk az ige hirdetésben, hogy az Úr, az Isten haragja is valóságos és nagyon komoly isteni kijelentés a Bibliában. Nem lehet félvállról venni. Lásd az Úr Jézusnak magának is azért milyen kemény volt megharcolni az isteni haragnak a valóságát. Ugye itt már rögtön az evangéliumot fogalmozom, amit jól ismerünk, de az evangélium miatt kell itt az elején is kimondani. Még bele se mentünk ebbe az igei üzenetbe, hogy „megharagudott az Úr Salamonra”, de rögtön látnunk kell, ha az Úr szempontjából figyeljük, hogy ez az Úr az, aki majd az egyszülött Fiúra is haragszik és elhagyja őt a kereszten. Az

Úr kifejezés az isteni szövetség hűségét mutatja. Az az Isten, aki teremtett, megalkotott mindent, Salamont is királyi székbe ültette, ez az Isten az az Úr, aki hűséges a szövetséghez.

Itt Salamonra megharagszik, mert elhajolt tőle. És fontos kiemelni, nagyon beszédes az Úrnak a jellemzése. Itt az Úr jellemzi a királyt, hogy: „megharaguvék azért az Úr Salamonra, hogy elhajlott az ő szíve az Úrtól, Izráel Istenétől, aki megjelent néki kétszer is”. Az Úr megjelenését emeli ki tehát különösen is fájó jellemzőként. Ott éppen erre figyelmeztette is Salamont. Azért jelent meg az Úr, hogy kimutassa, kifejezze, mennyire szereti. De Salamonnak az Úr szeretettjeként tudatosítani kellett azt is, hogy maradj meg hűséggel mellettem, nehogy idegen istenekhez fordulj.

És Salamonnak a templomszentelési imádsága azért is foglalkozik olyan sokat a bűnnel, azzal a bűnnel, amit ő is elkövethet vagy a népe valamelyik tagja vagy az egész nép, amikor idegen földön lesz a nép, mert bűnbe esett és ez a büntetése az Úrnak, hogy idegen földre viszlek, de majd ha ottan bűnbánatra jutnak... Salamon ezért beszélt ebben az imádságban ennyire valósággal erről a csodáról, hogy micsoda öröm van az őszinte bűnbánatban, mert ő megértette, hogy komolyan kell venni az Úrral való közösségnek ezt a részét. És ezért fájó, hogy attól az Istentől hajolt el Salamon, aki kétszer is megjelent neki.

A történet, mint bibliai kijelentés előttünk van és leleplezi Salamon szívének az állapotát. Nagyon sokszor volt a szív kifejezés is hallható. Mert látszólag mi jellemzi Salamon életét vén korában? Ugyanaz a dicsőség, ami fiatal korában is. Külpolitikailag minden rendben van. Belpolitikailag is semmi probléma nincsen. Gazdag az ország. Salamon bölcsességét meséli mindenki az országban. A házassága is milyen boldog. Szerelmi együttlét a feleségével, teljes lelki közösség a feleségével, együtt mennek a templomba. Csak az a probléma, hogy bálványtemplomba. De ha azt nézzük, hogy a királyuk milyen boldog, látszik, hogy boldog házasságban él. Csak az Úr szempontjából látszik, hogy ez bűn, nem az Úr törvénye szerinti. A szívét már nem az tölti be, hogy szeret az Úr engem, és én is őt, hanem más.

A bálványimádásnak a valósága itt úgy látszik, mint ami már valaminek a következménye. És ez valóban így van. De a bálványimádásnak a kezdete az hol indul? Ezt is nézzük Jézusnál. Jézus mikor lehetett volna bálványimádó? Amikor a kísértő megkísérti. És mit is mondott neki? Egy szempillantás alatt láthatta a világ minden dicsőségét, gazdagságát – lásd Salamon gazdagsága, dicsősége –, egy szempillantás alatt, és mindez a tied. Ha leborulva – és ott van a szó – imádsz engem. De a szívben mi kell, hogy legyen? Jézus szívében nem volt bálványimádás. De mi kell, hogy legyen a szívben? Ki a bálványimádó? Aki nem az Urat imádja már, nem az Urat szereti. Ezért fontos, hogy a szív leleplezésénél a bálványimádás is már következmény. Az egész onnan indul ki, hogy nem szereti már az Urat.

Az Úr szempontjából figyelve ezért nagyon fontos az, ahogyan indult ez a történet: „Salamon király pedig megszeretett sok idegen asszonyt”. „Sok idegen asszonyt, még pedig a Fáraó leányán kívül”. Mint Józsefnek – emlékszünk

–, Jákób fiának, Salamonnak is a felesége egyiptomi származású volt. Ezért hadd emeljem ki, hogy sok kommentáríró megjegyzi, nincs leírva, de a fáraó leánya, ugyanúgy, mint József felesége is követhette férjének a hitét. Vannak olyan írásmagyarázók, akik a fáraó leányával való házasságát is Salamonnak már negatívnak értékelik, de a bibliai történet leírásában én erre kevesebb érvet érzek, gyengébb érvet. Inkább azt látjuk a történetben, hogy Salamon első felesége a fáraó lánya volt. Ez is mutatta, hogy Istentől milyen bölcsességet és gazdagságot kapott. Józsefnek is egyiptomi volt a felesége, és ott is látjuk, hogy ettől a feleségtől kapta azt a két gyermeket, akiktől aztán Izrael két törzse neve is származott.

Az is biztos, hogy itt a történetben azt emeli ki: volt felesége, a fáraó lánya, de rajta kívül még sok idegen asszonyt. Mózes 5. könyve 17. rész 17. versétől kezdődően – könnyű megjegyezni –, a királytörvény van leírva. Majd olvassuk el, hogy ott kifejezetten beszél erről az Úr, hogy idegen asszonyok, idegen feleségek. De amit ki akarok emelni, hogy ennek a törvényrésznek a végénél pozitíve azt emeli ki az Úr, hogy másoltassa le a törvényt a király és olvassa, folyamatosan olvassa. Tanulja, ismerje meg, és élje meg. Salamonról pedig tudjuk, hogy mivel szerette az Urat és bölcs volt, ez az ő bölcsessége az istenfélelemből jött és abból, hogy ismerte az Úr törvényét.

Hol történt a váltóállítás? Így szeretném kiemelni: váltóátállítás – ami azt jelenti, hogy egy apró dolog, de utána nagyon másfelé megy el a vonat. Egy apró kis mozdulat, egy apró kis élethelyzet, utána pedig már minden nagyon messze van attól, ami az Úr szerinti. Amiről a királytörvény is beszél, és amiről ez a bibliai kijelentés is szól, és amiről a Mózes 1. könyve 1-2. részében még a teremtés történetében beszél az Úr, hogy a házasság egy férfi és egy nő boldog szerelme, szeretetkapcsolata Istennel együtt. Salamon ezt a történetet is ismerte. Salamon ezt a törvényt is olvasta. De ez nem is törvény, ez egy boldog kijelentése az Úrnak.

Az Úr Jézus maga is erre teszi a hangsúlyt. Amikor a válással kapcsolatban kérdezik az ellenségei, nekik is őszintén elmondja, hogy nem olvastátok, hogy kezdetben, még ott a teremtésnél, bűneset előtt Isten micsoda ajándékot adott a házasságban: „Amit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassza.”

Salamonnak ez az egybeszerkesztett házastárs a fáraó lánya volt, a felesége. De a váltóátállítás ott történt, hogy Salamonnak nem volt elég egy. Neki sok kellett. A kettő is sok. Aztán olvastuk az élettörténetében, hogy nagyon sok volt. De ha már a váltóátállítás megtörtént, onnantól fogva nincs megállás. Csak a bűnbánat adhatja a megállást. Mi vezetheti bűnbánatra Salamont is? Ha az Urat ismeri meg elveszett bűnös voltában is. És ezt látjuk a történetben, hogy mennyire az Urat ismerhette meg akkor, amikor Salamon már nem az Urat szerette. Húsz év után, húsz évig uralkodásában boldog kapcsolat az Úrral is, utána pedig húsz év alatt – mert negyven évig uralkodott –, húsz év alatt vén korában már bálványimádó is. Olyat tesz, amit rossznak lát az Úr – hallottuk –, és nem teszi azt, amit az imádságában is elmondott, hogy az Úr majd hajtsa a szívünket, a szíveteket, az ő népének a szívét hajtsa magához, ha eset-

leg elhagynánk őt. De ezt nem teszi Salamon. A 8. rész 58. és 61. versét majd olvassuk el. A templomszentelő imádságának a versei ezek.

És az a kifejezés, amit két kifejezéssel ír le az ősi nyelv – a Károli fordításban a tökéletesség szóval adja vissza: nem tökéletes szívvel követte az Urat. Már a váltóátállításkor is igaz ez, hogy nem tökéletes szívvel, azután pedig a nagyon súlyos bálványimádása minden mozzanatában is igaz ez. De rögtön a kezdetnél, amikor nem volt elég egy feleség. Onnantól fogva már minden nem tökéletes. Emlékszünk, hogy a tökéletes szóban benne van, hogy egy hía sincsen, teljességgel, mindent betöltően – ilyenek a jelentései a héber kifejezésnek. De nem tökéletes szívvel.

De kivel kapcsolatban beszél még itt is a nem tökéletes szívvel? Hasonlít: mint Dávid, az ő atyja – mindkét szer. Ez azért fontos, mert Dávid, az ő atyja tökéletes szívvel követte az Urat? Igen. Ezt az Úr maga mondja. Pedig tudja, mert az Úr maga azt is elmondta a kijelentésben, hogy Dávid milyen súlyosan vétkezett épp Betsabéval. Dávidnak sem volt elég egy feleség. És Dávidnak a több házasságból sok probléma adódott a földi életében is. A legnagyobb bűne pedig éppen ezért adódott, mert megkívánta az idegen asszonyt. Zsidó származású volt Betsabé minden valószínűség szerint, bár a férje a hitteus Uriás, de Dávid számára idegen. Lelkileg Isten népéhez tartozó, de más férfinak a felesége már. Dávid azonban bűnbánatot tartott. Ezért mondja róla az Úr: tökéletes szívvel. Mert amikor leleplezte az Úr, akkor Dávid őszintén megbánta, és elfogadta az Úr bocsánatát. Dávid is legalább egy évig teljesen boldog volt a bűnben. Utána leplezte le őt az Úr.

Salamon hosszú éveken át boldog a feleségeivel, az idegen feleségekkel a bálványtemplomba menve. Nekik templomot építve. Ha belegondolunk, milyen hosszan írta le a Szentírásban, hogyan építette Salamon a templomot az embeerekkel, milyen mély lelkület volt benne. Most gondoljuk el ugyanezt a mély lelkületet, hihetetlen mély szeretetet a bálványistenek iránt, és a feleségei iránt, akiknek építi. Minden megvan tehát, csak nem az Úr iránt. Tökéletes szívvel szerelmes a bálványimádó feleségekbe és a bálványokba Salamon. Már nem az Úrba.

Ezért is leplezte le az Úr ezzel, hogy nem tartottad meg a szövetséget. Még ezt kiemelem. Azt a szövetséget, amit Salamon maga is tudott, hogy Dáviddal kötötte az Úr. Előtte pedig, legegyszerűbben kivel kötötte az Úr a szövetséget? Mikor kötötte az Úr azt a szövetséget, hogy lesz majd szabadítója a bűnbe esett embernek? Rögtön a bűnesetnél. És konkrétan közvetlenül a Sátánnak mondta az Úr, hogy majd az asszony magva téged le fog győzni, és Jézusban ez beteljesedett. De Ádám és Éva számára a bűneset után rögtön ott volt, hogy az Úr szabadító szövetségre lépett a bűneset utáni emberrel. Ezt a szövetséget pedig aztán újra meg újra megerősítette.

Dávidnak a Betsabétól született gyermeke lett Salamon, az Úr szeretettje. Önmagában már ez is mutatja, hogy milyen szövetséget hagyott el Salamon. Az Úr szövetségi hűségét a bűnbe esett, nagyon súlyosan bűnbe esett, de bűnbánó, bűnbocsánatot nyert Dávid, a szolgálja iránt abban dicsőítette meg kegyelmével, hogy ebből a házasságból adott olyan utódot Dávidnak, akin kereszt-

tül a messiási ígéretet végbe viszi. Ilyen az, amikor az Úr megbocsát, helyreállít és mindent helyre tesz. Ennyire hűséges az Úr és ennyire tökéletes szívvel szereti az Úr az övéit. Az Úr hűségét jelzi ebben a Salamon számára nagyon szomorú igazságokat leíró, az élete, lelki élete szempontjából nagyon szomorú igazságokat leíró szakaszban. Lássuk az Urat, hogy ő mennyire tökéletes szívvel szereti az ő népét. Szereti azokat, akik az övéi. Hűségét jelzi. És Salamon iránt is mutatja a hűségét.

Itt térek rá a második gondolatra: tökéletes szívvel szeretni az Urat. Salamonnak minden lehetősége megvan arra, hogy helyreálljon. Ez a történet itt világosan bemutatja. Az Úr elpusztíthatta volna őt egy pillanat alatt, de nem ezt tette. Még csak azt sem tette, mint amit a tékozló fiú történetében látunk Jézus példázatában. A tékozló fiúnak tönkre megy teljesen az élete, és ő a halál küszöbén van, mert vagy hazamegyek vagy itt fogok meghalni éhen. Teljesen tönkrement étellel magába száll és helyreáll a kapcsolata az atyával.

De Salamonnál még ennek sem kell bekövetkeznie. Azt olvastuk, hogy az Úr azt mondja, hogy majd az ő birodalmának a bukása, az csak az ő halála után következik be. Az ő súlyos bűnének a következménye a sikertelenségben, a kudarcokban majd csak a halála után következik be. De még akkor is kiemelte az Úr, hogy én nem szakasztom el az egész országot tőled, mert hagyok részt. De nem azt mondja, hogy temiattad, hanem azt mondja: Dávidért és Jeruzsálemért, amelyet magamnak választottam. Ezzel jelzi az Úr, hogy Salamon, ahogy most te vagy, te olyan vagy, aki nélkülüm élsz. De Dávidért, és Jeruzsálemért, ahol ott a templom – Jeruzsálemet választotta az Úr, ahol az ő neve lakozik –, Salamon, ezért én megtartok a te utódod számára egy birodalomrészt. Ez lesz Júda majd.

A folytatásban a Királyok 1. könyvében meg a 2. könyvében valóban látjuk is, hogy az Úr ezt az ígéretét betartotta. Én úgy akarom most tehát kiemelni az Úr viszonyát Salamonhoz, hogy nem elpusztítja a szó fizikai értelmében sem meg a szó lelki értelmében sem. Hanem mit csinál az Úr? Szól hozzá. Az az Úr szól hozzá megint, aki eddig is már kétszer is megjelent. Most nem ilyen csodálatos módon megjelenik neki, hanem szól hozzá. A kommentárírók általában leírják, hogy a prófétán keresztül, csak nem kell ezt leírni ide. Egy biztos, nem úgy jelenik meg neki, mint ahogy kétszer korábban, de szól hozzá és ez is elég.

Nincs bűnbánat Salamon életében, itt a történetben nem látjuk, hogy megbánta volna Salamon. Nincs leírva a Bibliában, hogy vajon Salamon hogyan viszonyult ezek után az Úrhoz. Salamonnal kapcsolatban a folytatásban majd, ahogy olvassuk is, látszik, hogy kezdenek bajok lenni az országban, de ezek még messze nem olyan bajok, amelyek a kudarcot, a teljes sikertelenséget mutatnák. Azután pedig Salamon életének a vége leírása. És az is biztos, hogy az Úr Jézus, amikor Salamonról beszél, akkor Salamonnak azt a példáját hozza, amikor Sába királynője őt meglátogatja, és így mondja Jézus: „nagyobb van itt Salamonnál”.

Ezért akarom így kiemelni, hogy Salamon életének a vége, ha Salamon felel nézzük, rendkívül elszomorító és tanulságos. Mutatja, hogy mennyire kegye-

lemre szoruló, elveszett bűnös az ő népe amennyiben nem bízza magát az Úrra, és nem az Úr hűségéhez ragaszkodik. Apró váltóátállítás, aminek ez a lényege: már nem az Urat szeretem, hanem valaki mást. Leginkább magamat. Ezt a hívó ember is tudja csinálni.

A Sátán Jézussal is ezt akarta elérni, még mielőtt a bálványimádásra csábítja ott a kísértésnél, előtte: – Hát gondolj magadra, mióta éhezél már, éhes vagy, neked hatalmad is van arra, hogy egyél. Csináld! De ebben is az lett volna benne, hogy nem az Atya iránti szeretet, az Atyába vetett bizalom, várok arra az Atyára, aki majd gondoskodik rólam, ha eljön az ideje. Jézus összes kísértése mutatja, hogy milyen az, amikor valaki tökéletes szívvel követi az Urat.

Az Úr szeretetének, kegyelmes szeretetének a jele, hogy Salamon bűnbánatra térhetne, teljesen helyreállhatna. Ezeket így mondom, azért mondom így, mert nem olvassuk a Bibliában, hogy ez megtörtént volna, de az Úr felől figyelve megtörténhetett volna, mert az Úr még mindig így viszonyul hozzá.

És itt is Dávidot említi, ezért akartam kiemelni a tökéletes szívvel követni jellemzőjét a második gondolatban. Salamonnál azt látjuk, hogy milyen, amikor nem tökéletes szívvel követi az Úr népe, az Úr embere az Urat, mert nem szereti, de Dávid életében épp az ellenkezőjét látjuk. És ez a hasonlítás itt az igében.

A messiási ígéretet Dávid nevével és Jeruzsálemmel, akit választottam, amit választottam kifejezéssel mondja el az Úr. Salamon is itt megerősödhetett abban, hogy milyen messiási ígéretet mondott az Úr. Csak nem olvassuk, hogy ő ebből lelkileg erőt merített volna.

Számunkra viszont éppen ez által lehet Salamonnak ez a története is, mint ahogy a hitét, dicsőségét leíró összes történet is mégiscsak az Úrra mutató. Az Úr tökéletes szívvel hűséges az ő ígéretéhez, az ő népéhez, szereti az ő népét. Milyen, aki tökéletes szívvel szereti az Urat? Olyan, mint Dávid. Dávid is, amikor súlyosan vétkezett, hallotta az Úr szavát, hallotta az Úr kegyelmének a megnyilvánulását, ami az ő haragját is jelentette, de tudta, hogy ez kegyelem is, megbánta, abbahagyta, és helyreállt a kapcsolata, mert Isten helyreállította. Ezért fontos, hogy Dávid Betsabétól kapta az Úrtól Salamont, az ígért utód személyét.

Utána pedig nem olvassuk, hogy Dávid házasságtöréssel vétkezett volna. Még amikor idős korában azt a fiatal szűzet vitték oda hozzá, hogy melegítse a testével – ha emlékeztek –, ott is kiemelte az ige: „De a király nem ismerte őt.” Károli fordításban ez azt jelenti, hogy nem élt vele házasságot idős korában sem.

Tökéletes szívvel az Úr szövetségéhez. Úgy, ahogy Jézus is megélte. Dávidnál is nagyobb példa. De itt is Dávid neve nekünk is, meg Jeruzsálem, akit választottam, amit választottam, ez mind Jézusra mutat, a messiási ígéretre. Mi miért élhetünk úgy, hogy szerettem az Urat? Ha váltóátállítás történt, akkor odáig visszamehetek, ahol a váltóátállítás történt, és helyreállok. Hány ige beszél erről.

Itt szeretném kiemelni: Nehémiás, amikor Salamonnak az életét említi, hogy akit szeretett az ő Istene, ott a könyv végén azoknak mondja, és akkor mondja, akiknek idegen asszonyok voltak a feleségeik és a gyermekek nem tud-

tak zsidó nyelven, mert az édesanyjuk anyanyelvét tanulták csak meg. Az édesapjuknak nem volt fontos, hogy az anyanyelvét megtanulják. Nem is tudtak tehát a gyermekek olyan nyelven. És Nehémiás akkor Salamonnak a személyét példaként mondja, hogy ha őt is elhajtották az idegen asszonyok az Úrtól, akkor ti azt gondoljátok, hogy megmaradhattok az Úr iránt hűségben, miközben a gyermekeitek nem ismerik az anyanyelvünket. Nehémiás könyvében és Ezsdrás könyvével együtt látjuk, hogy a házasságok helyreálltak. Most hadd mondjam így, hogy Isten ószövetségi népének a házasságai helyreálltak, a gyermeknevelése helyreállt, megújult azért, mert Salamon példája, ha negatív példa is volt, de az Úr személyét mutatta be.

Péternek is a személyét, mint példát hozzuk ide. Emlékszünk, Jézus neki is a tagadása után mindenképpen tudomására hozta, hogy milyen szeretet van Jézusban Péter iránt. Ezért kérdezte meg tőle háromszor is, hogy: – Péter, te szeretsz-e engem? Aztán a küldetéssel is megbízta, ami megmaradt számára. Rögtön a tagadása utolsó pillanatában nemcsak a kakas szólalt meg, hanem Jézus rátekintett Péterre, megállt, hátrafordult és rátekintett.

Péternek a szeretetlenségét akkor is helyreállította az Úr Jézus, amikor a Galatákhöz írt levél 2. részében olvassuk, hogy a pogány-keresztyének asztaltól fölállt, mert szégyellte, hogy pogány-keresztyénekkal ül egy asztalnál, mikor a zsidó-keresztyén testvérek beléptek abba a terembe. Ott azonnal Pálon keresztül az Úr helyreállítja Pétert. Péter, aki Salamonhoz hasonlóan az Úr áldott embere volt, az Úr szeretettje, de ő többször is rászorult arra, hogy az Úr bocsánatát, szabadítását magáévá tegye, és ez a bűnbánatban mutatkozott meg. Aztán a leveleiben, 1. és 2. leveleiben Péter már olyan határozottan, hangsúlyosan beszél, hogy mit jelent az Úrhoz ragaszkodni, szeretni az Urat szenvedések között is.

Az Úr Jézus az övéinek mondja a Hegyi beszédben, a Máté evangéliuma 5. rész 48. versében, a boldogmondások is ide tartoznak, emlékszünk: „Legyetek azért tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” És a tökéletes szó ezt jelenti. Nem büntelen ember, hanem olyan, mint a mennyei Atya. Azaz, amit teszek, ahogy teszem, amikor teszem, olyan, mint ahogy a mennyei Atya teszi. Ott az ellenség iránti szeretetet is említi Jézus előtte. Ennyire mélyre megy abban, hogy szeretem a mennyei Atyát, aki engem szeretett öröktől fogva Jézusban, és olyan lehetek, mint ő. Úgy élhetek, mint a mennyei Atya. De ezt csak Jézus által, Jézusért lehet.

A bibliai történetben ott van előttünk Salamon, akinek az élete vége, vénkora szomorú példája annak, amikor valaki az Úr szeretetét tapasztalja, átéli, szavát is hallja, de nem tökéletes szívvel követi az Urat, nem tart bűnbánatot. Az úrvacsorai közösség is az újszövetségi időben mindig azt jelzi: közösség az Úrral, közösség egymással egyszer mindörökre. Ezért lehet boldog, örömteli bűnbánat és a bűnbocsánat valóságának az öröme.

Salamonnak a példája a tökéletes szívvel szeretni az Urat példája lehet számunkra. Ónála ez negatív. De nálunk, ami nála negatív, az átválthat arra, ami Dávidot is jellemezte, és az említett példákat ahogy Jézus is megélte.

Ha kell, menj vissza oda, ahol váltóátállítás történt. Ha kell, abban tarts bűnbánatot, amit az Úr a szívedre helyez most. Ha kell, legyél boldog, mert az Úrral, egymással való mindörökre való közösség az úrvacsorai közösségben is az Úr bocsánatával, bűnbánatával együtt most is betölthet.

Mi nem tökéletesek vagyunk abban az értelemben, hogy büntelenek, hanem ahogy hallottuk az elmúlt úrnapi istentiszteleten is, kegyelmet nyert bűnösök közössége. Ennek a kegyelemnek a felragyogása Jézusban lett a legteljesebbé, és Salamon élete végének a történetében is ezt az Úr Jézust láthattuk.

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, magasztalunk téged, hogy az Úr Jézus személyében, megváltó művében is láthatjuk, milyen a te isteni haragod, de milyen a te isteni szereteted, kegyelmed.

Áldunk téged, hogy Salamon számára is ennyire kegyelmesen jelen voltál még az élete végénél is. Köszönjük neked, hogy az ő egész élete példa lehet nekünk.

Te tudod, hogy volt-e esetleg a mi életünkben is váltóátállítás. Hálát adunk neked, hogy te azt is leleplezheted. De azt is köszönjük, amikor Dávidhoz hasonlóan megállítottál, helyreállítottál és ebben a boldog örömben élhetünk tökéletes szívvel teveled, teneked.

Köszönjük, hogy te nem azt várod, hogy büntelenek legyünk, hiszen meg is mondtad, ki is jelentetted, hogy e földi életben mindig lesz, amiért bocsánatot kell kérnünk. De köszönjük, hogy mégis te mondd: „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” Áldunk, hogy Jézus ezt egyértelművé tette.

Köszönjük, hogy így élhetünk a házasságban is vagy az egyedüllétben, a családban, a munkában, a pihenés során.

Urunk, áldunk, hogy Salamon életében annyi dicsőséges is lehetett, mert szeretted téged, áldásaid világosan látszódtak. És köszönjük, hogy ez ránk is igaz lehet, de kérjük is, hogy amikor minden sikeres és jó az életünkben, akkor is, amikor nehézségek vannak, akkor is a te szeretetteddel legyünk betelve.

Köszönjük, hogy ami Salamonra vonatkozott – az Úr szeretettje –, az ránk is igaz Jézusért. Ennek az örömeben is szeretnénk élni a hétköznapiakat.

Kérünk téged, legyél azokkal a testvéreinkkel, akik számára az idős kornak a testi, lelki terhei nehézséget jelentenek, hadd tudjanak rád tekinteni. Köszönjük, hogy hozzájuk is közel vagy.

És kérünk téged, hogy áldd meg most a felvételi pontszámokra váró fiatalok életét. Köszönjük, hogy a gyülekezetünkben is vannak többen, akik a továbbtanulás miatt izgulhatnak. Hadd kérjünk sikert számukra is.

És kérünk, hogy áldd meg a Neszmélyen levőket, a Káleb ifjúsági csoportot, és készítsd oda gyermekeket, készítsd a gyülekezetet is a csendeshétre, és a családokat is, akik jövő héten majd együtt lesznek csendeshéten sok helyen. Most a csendben elmondott imádságunkat is hallgasd meg, kérünk, Jézusért.

Ámen.

466. ének

Mason Lowell, 1792—1872.

Rád te- kint már hi- tem, Meg- vál- tóm,
 Is- te- nem, A Gol- go- tán: Halld kö-nyör-
 gé- se- met, És vedd el vét- ke- met;
 Mos- tan- tól hadd le- gyek Ti- ed csu- pán.

2. Szívemet töltse be Kegyelmed ereje Buzgósággal! Meghaltál érettem; Add: szívem s életem Teérted éghessen, Forró lánggal!

3. Ha elfog útamon Félelem s fájdalom: Fogd kezemet! Derítsd fel éjemet, Szárítsd fel könnyemet: Tévelygésben ne hagyd Én lelkemet!

4. Éltem ha fogyva-fogy, És a halál ahogy Jön már felém: Megváltóm, ments te meg Kétségtől engemet, Nálad hogy üdvömet Meglássam én.

Palmer Ray, 1808—1887.